

Nieuw dorpshart rond gehalveerde kerk

Onder meer de achtergevel van het gebouw wordt vervangen door een glazen constructie.

foto's Olaf Kraak

Olaf Kraak

Olaf Kraak

Olaf Kraak

Olaf Kraak

Kerkgebouwen | Veel gelovigen zitten in hun maag met een oud en duur kerkgebouw. Katholieken in Halfweg hebben een oplossing gevonden. Ze halveren hun monumentale kerk.

GERRIT-JAN KLEINJAN

Wat doe je met een kerkgebouw als het aantal kerkgangers slinkt? Wordt het sluiting, herbestemming of verbouwing? Het is een kwestie waar veel kerkelijke gemeenten mee in hun maag zitten. De toekomst van, vaak historische en monumentale, gebouwen is op dit moment een van de grootste thema's voor protestantse en katholieke kerkbestuurders.

De katholieken van de Onze Lieve Vrouw Geboorte-parochie in Halfweg, een dorp tussen Amsterdam en Haarlem, hebben een oplossing gevonden. Hun monumentale kerk wordt niet gesloopt, maar wel zéér grondig onder handen genomen. De kerk wordt gehalveerd. Alleen de toren en een deel van de gevel staan nog overeind. "Het bisdom praat vaak over kerken verkopen en kerken slopen. Wat wij doen is van een heel andere orde", zegt projectleider Gé Nibbering (65).

Het terrein is al enige tijd een

bouwput. Bakstenen muren werden onlangs neergehaald. Ook zijn het altaar, orgel en kerkbanken verdwenen. Halfweg gaat er drastisch anders uitzien. Zo komt er een nieuw kerkplein. En op een groot deel van de kerkelijke grond komen huizen. In de karakteristieke pastorie komen drie zelfstandige woningen: van buiten Amsterdamse School, van binnen modern comfort. Door een groot deel van de kerkelijke grond ter beschikking te stellen voor woningbouw is het project voor de parochie kostendekkend.

Het is een 'vrij unieke situatie' waarin zijn kerk is beland, zegt Nibbering. "Het is nog niet eerder vertoond dat een parochie een kerk gaat verkleinen en tegelijk een soort gebiedsontwikkelaar wordt." Een landschapsarchitect kwam er zelfs aan te pas om Halfweg op deze manier een nieuw dorpshart te geven.

In 2009 bestond het kerkgebouw 80 jaar, een gebeurtenis die toen nog groots werd gevierd. Wel was toen al duidelijk dat het bouwwerk - 600 zitplaatsen - inmiddels veel te ruim bemeten was. In dezelfde periode bleek eveneens dat het pand in zeer slechte staat verkeerde. Wat nu? Tal van vergaderingen volgden. De toekomst van het gebouw was onzeker. Enige tijd werd zelfs complete afbraak overwogen, iets dat immers veel vaker gebeurt.

Uiteindelijk werd in samenspraak met de gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude besloten om het bestaande gebouw flink onder handen te nemen. Door de aanpak in Halfweg is een karakteristiek bouwwerk (voor een deel) gered. De kerk werd in 1928-1929 gebouwd in de stijl van de Amsterdamse School. De bouwstijl, zogeheten 'baksteenexpressionisme', is in de rooms-katholieke kerkbouwkunst zeer spaarzaam toegepast.

Afscheid nemen van een

kerkgebouw blijkt in de praktijk dikwijls lastig. Vaak gaat verandering van gebouwen bij de kerkgangers met veel verdriet en pijn gepaard. Sommigen komen er al hun hele leven. In Halfweg kwamen er ook tranen. "Emoties komen altijd in dit soort gevallen", zegt Nibbeling. "Maar doordat we een deel van het bestaande in stand houden, herkennen velen zich toch terug in het nieuwe kerkgebouw."

Het project wordt voor het grootste deel vormgegeven door de parochianen zelf. Iedereen in de kerk wordt via nieuwsbrieven uitgebreid op de hoogte gehouden. En wat ook scheelt, zegt Nibbeling, is dat het tijdelijke kerkgebouw pal naast het bouwterrein staat. "Ook dat scheidt een bepaalde band. Er heerst in de kerk een soort bouwsfeer."